

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Työllisyyden edistämisen
yhdyspinnat**
28.10.2022 klo: 9-11

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Työllisyyden edistämisen yhdyspinnat 28.10.2022

- 9.00 Tilaisuuden avaus, **Jari Heiniluoma**, varatoimitusjohtaja, Kuntaliitto
- 9.10 Tilannekatsaus yhdyspinnoista, **Liisa Jurmu**, projektipäällikkö, Kuntaliitto
- 9.20 Ajankohtaista työllisyyden edistämisessä ja kuntakokeiluissa, **Jari Lindström**, projektikoordinaattori, Kuntaliitto
- 9.40 Hyviä käytänteitä kunnista ja alueilta:
Noora Jansson, Työllisyyspalveluiden päällikkö, Business Oulu, Oulun kaupunki
Elina Mäkelä, palveluesimies, Kymsoten työelämäpalvelut
- 10.10 Ajankohtaista työpajatoiminnasta, **Mari Ahonen-Walker**, erityisasiantuntija, Kuntaliitto
- 10.20 Yhdessä kohti tulevaa, paneelikeskustelu:
Karri Vainio (juontaja), erityisasiantuntija, Kuntaliitto
Pirjo Oksanen, Työllisyyspalvelujohtaja, Kuopion kaupunki
Johanna Kankaristo, Työterveyslääkäri, Pirkanmaan työkykyhanke
Jutta Paavola, Va. Kuntayhtymän johtaja, Kuusote
Riikka Vartiainen, työllisyyspäällikkö, Joensuun kaupunki
- 10.55 Tilaisuuden päätös

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tilaisuuden avaus

**Jari Heiniluoma,
varatoimitusjohtaja**

Kuntaliiton hallitus- ohjelmataavoitteet 2023

Varatoimitusjohtaja Jari Heiniluoma

Uusi elinvoima- ja hyvinvointikunta

Kaksi keskeistä lakiesitystä vielä eduskunnassa:

- TE 2024
- Rakennuslaki, RYTJ tietojärjestelmä

Työllisyys ja TE 2024

- Kunnat haluavat vastuun työllistämisestä paikallistasolle
- Onko tämä sellainen, että se vaatisi poikkeamisen kuntien tasavertaisuudesta
- Riittävät resurssit kaupungeille ja kunnille
- Kuntouttava työtoiminta?
- Menossa olevat kuntakokeilut

Rakennuslaki, RYTJ ja maankäytön ohjaus

- Tavoitteina vastata ilmastokysymykseen ja tukea kuntien toimintaa maankäytössä ja rakennuslupaviranomaisena
- KL: RYTJ-lakia ei voida hyväksyä tältä pohjalta
- Maankäyttö ja RL erotettiin lausuntojen jälkeen
- Lakiesitys ei vastaa tavoitteisiin, vaan luo kunnille ja rakentajille huomattavasti lisää hallinnollista taakkaa ja pienentäisi lupamaksuja ja kiinteistöveroja kunnille

Yleiset muutosajurit

Kärjistävä kulttuuri

Moninaistuva vaikuttaminen ja päätöksenteko

- Haastettu globaalijärjestelmä ja konfliktit
- Aukkaat ja yhteisöt kumppaneina
- Identiteettipolitiikka
- Uudet demokratian muodot
- Monikulttuuristuminen

Älykkään teknologian murros

Uusi hyvinvointi

- Älykäs hyvinvointiteknologia
- Elämäntapojen muutokset
- Algoritmien valta

Arvojen eriytyminen
Madaltunut luottamus asiantuntijoihin

Ilmastonmuutos, luontokato ja hupenevat luonnonvarat

Väestö ja alueellinen erilaistuminen

- Ikääntyminen
- Matala syntyvyys
- Kaupungistuminen
- Kasvava maahanmuutto

Segregaatio
Syrjäytyminen

Yllätysten talous

Jatkuva oppiminen ja uudistuminen

- Työelämän murros
- Kokeilukulttuuri
- Etätö
- Matalat organisaatiot
- Digitalisaatio
- Alustatalous

Monipaikkaisuus
Kestävyyssvaje

Tehtävien ja vastuiden uusjako. Tulevaisuuden kunnat, alueet ja valtio
Sote-uudistus ja hyvinvointialueet jatkossa
Työllisyyspalvelut kunnille

KUNTA
LIITTO

Teemat

1. Valtionohjauksen tulee mahdollistaa erilaistuvien kuntien ja kaupunkien joustava ja vaikuttava toiminta.

2. Kuntien kestävää kehitystä, uudistumiskykyä ja kriisinkestävyyttä tulee tukea.

3. Kuntien roolia elinvoiman, osaamisen, hyvinvoinnin ja hyvän elinympäristön edistämisessä alueellaan tulee vahvistaa.

Kuntaliiton hallitusohjelmataavoitteet 2023

Valtionohjauksen tulee mahdollistaa erilaistuvien kuntien ja kaupunkien joustava ja vaikuttava toiminta

1. Kuntien itsehallintoa tulee vahvistaa, tehtävien yksityiskohtaista sääntelyä keventää ja kuntakokeilut mahdollistaa
2. Kuntien lakisääteisten palveluiden rahoitus on turvattava ja rahoitusjärjestelmä uudistettava
3. Hyvinvointialueille tulee antaa työrauha, eikä niille tule siirtää uusia tehtäviä kunnilta

Kuntien kestävästä kehitystä, uudistumiskykyä ja kriisinkestävyyttä tulee tukea

4. Kaupunkien kasvu- ja toimintaedellytykset on turvattava
5. Pienten ja keskisuurten kuntien ja kaupunkien erityiset tarpeet on huomioitava
6. Kuntien roolia ilmastotyössä on vahvistettava
7. Kuntien varautumisen edellytyksiä on vahvistettava

8. Kuntien digitalisaation ja tiedonhallinnan kehitys vaatii rahoitusta ja yhteisiä ratkaisuja

Kuntien roolia elinvoiman, osaamisen, hyvinvoinnin ja hyvän elinympäristön edistämisessä alueellaan tulee vahvistaa

9. Koulutusjärjestelmää tulee uudistaa vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja oppijoiden tarpeita
10. Syrjäytymisen ehkäisyyn on panostettava voimakkaasti kehittämällä saumaton ja vaikuttava palvelujärjestelmä
11. Kuntien edellytyksiä työllisyyden ja yritystoiminnan edistämiseen sekä työvoiman hankkimiseen tulee vahvistaa
12. Rakennetun ympäristön lainsäädännöstä on tehtävä eheä ja toimiva kokonaisuus
13. Liikennejärjestelmässä on tehtävä priorisointeja, joilla rakennetaan kestävästä taloutta

1. Valtionohjauksen tulee mahdollistaa erilaistuvien kuntien ja kaupunkien joustava ja vaikuttava toiminta

1. Kuntien itsehallintoa tulee vahvistaa, tehtävien yksityiskohtaista sääntelyä keventää ja kuntakokeilut mahdollistaa

- Kuntien toiminnan ja tehtävien mitoitusta ja toteutustapojen yksityiskohtaista sääntelyä on tarpeen karsia, jotta syntyy joustavia, kustannustehokkaita ja vaikuttavia paikallisia ratkaisuja
- Valtion normiohjauksen on syytä kohdentua lähtökohtaisesti tehtäviä ja palveluja koskeviin tavoitteisiin sekä niiden seurantaan ja arviointiin
- Kuntakentän moninaisuus tulee asettaa kuntapolitiikan ytimeen. Näin mahdollistetaan erilaiset tehtäväkohtaiset vastuut ja työnjaot erilaisten kuntien ja kaupunkien välillä
- Erilaisissa vastuissa ja työnjaoissa, sääntelyn karsimisessa ja tavoiteohjauksen edistämisessä tulee voida edetä myös kokeilujen kautta
- Kuntapolitiikan tulee perustua kuntien ja keskushallinnon väliseen luottamukseen ja avoimeen vuoropuheluun kansalliskielet huomioiden

2. Kuntien lakisääteisten palveluiden rahoitus on turvattava ja rahoitusjärjestelmä uudistettava

- Kunnille on turvattava edellytykset rahoittaa niille säädetty palvelut ja velvoitteet
 - Valtion päätöksenteosta aiheutuneet menetykset (vähennetyt tulot tai lisätyt kustannukset) tulee korvata kunnille täysimääräisesti.
- Valtionosuusjärjestelmä tulee uudistaa sote- ja TE2024-uudistusten jälkeisessä tilanteessa
- Rahoitusjärjestelmän uudistamisen tulee vahvistaa kuntien tulopohjaa
 - Rahoitusjärjestelmän tulee mahdollistaa ja kannustaa erilaisiin ja joustaviin palvelujen järjestämisen ratkaisuihin ja yhteistyöhön
 - Kunnat rahoittavat perustoimeentulotuen menoista puolet myös sote-uudistuksen jälkeen. Tämä rahoitusvastuu tulee poistaa kunnilta mahdollisimman nopeasti
 - Kaikki kuntien verotuloja laskevat veroperustemuutokset tulee jatkossa korvata täysimääräisesti.
 - Kiinteistöverotuksen arvostamisperusteet tulee uudistaa siten, että verotusarvot vastaavat paremmin kiinteistöjen käypiä arvoja
- Kuntia tulee palkita vaikuttavista toimintatavoista
 - Esimerkiksi eri kokoisten kuntien digitaalisten palveluiden kehittämiseksi, kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle ja ilmastotyön edelläkävijyydelle on luotava kannusteita

3. Hyvinvointialueille tulee antaa työrauha, eikä niille tule siirtää uusia tehtäviä kunnilta

- Hyvinvointialueiden tehtäväkenttää ei tule laajentaa, eikä niille tule lainsäädännön nojalla siirtää uusia tehtäviä kunnilta
- Lainsäädäntöä tulee kehittää siten, että kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnoille jäävien tehtävien hoitamiseen liittyvästä työnjaosta ja yhteistyön toteuttamistavoista tulee voida sopia joustavasti alueelliset tarpeet ja erityispiirteet huomioiden
 - Tällaisia ratkaisuja tarvitaan esimerkiksi ympäristöterveydenhuollossa sekä kotoutumisen ja työllisyyden hoidon monialaisessa yhteistyössä
- Kansallista ohjausta sekä valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden neuvottelumenettelyä on uudistettava huomioimaan paremmin kuntien ja hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden väliset yhteydet
 - Myös valtion toimintatapojen on tuettava kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyötä ja toiminnan eri tasoilla tarvittavien yhteistyörakenteiden muodostumista

2. Kuntien kestävää kehitystä, uudistumiskykyä ja kriisinkestävyyttä tulee tukea

4. Kaupunkien kasvu- ja toimintaedellytykset on turvattava

- Valtion ja kaupunkiseutujen yhteisissä kehittämisteemoissa on otettava käyttöön kansainvälisten esimerkkien mukaiset kasvusopimukset
- MAL-sopimuksia on kehitettävä valtion ja nykyisten MAL-seutujen välisenä maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevin sopimuksina. Valtion tulee johdonmukaisesti sitoutua sopimusten toteutumiseen
- Valtion ja MAL-kaupunkiseutujen tulee neuvotella liikenne- ja infrastruktuurin yhteisrahoitusmallin yleisperiaatteet ennen seuraavaa sopimuskierrosta
- Valtion tulee (hallinnon rajat ylittäen) yhdessä kaupunkien kanssa ratkaista kaupungistumisen lieveilmiöitä, kuten segregatiota, köyhyyttä ja luontokatoa

4. Kaupunkien kasvu- ja toimintaedellytykset on turvattava

- Valtion tulee panostaa vahvemmin kaupunkiseutujen välisiin ja niiden sisäisiin liikenneinvestointeihin, joilla vahvistetaan koko maan kilpailukykyä. Lisäksi täytyy poistaa tähän liittyviä lainsäädännöllisiä esteitä
- Kaupunkikehityksen EU-rahoitusinstrumentit tulee hyödyntää täysimääräisesti. Uuden kansallisen rahoitusinstrumentin rakentamista tulee edistää, sillä nykyiset instrumentit eivät taivu aina vastinrahoitukseen
- Kaupunkiseutujen ja niille rakentuvien talouden ekosysteemien roolia vihreän siirtymän moottorina on vahvistettava
 - Kansallisesta kiertotaloussopimuksesta on kehitettävä aito sopimuksellinen instrumentti, joka hyödyttää kaikkia osapuolia. Sopimuksen on tuettava kaupunkien määrittelemiä toimenpiteitä

5. Pienten ja keskisuurten kuntien ja kaupunkien erityiset tarpeet on huomioitava

- Kuntakentän moninaisuuden huomioiminen on oltava kuntapolitiikan ytimessä. Erilaiset kunnat tarvitsevat vaikuttavia toimenpiteitä
- Valtionohjauksessa tulee mahdollistaa erilaisten kuntien ja kaupunkien uudistuminen ja vaikuttava toiminta niiden omista lähtökohdista
- Niin sanotun älykkään sopeutumisen näkökulman edistäminen sekä esimerkiksi etätyön tuomat uudet mahdollisuudet on huomioitava
- Kotimaisen ruoan, kotimaisen energian ja teollisuuden raaka-aineiden saanti sekä huoltovarmuus on varmistettava
- Kuntien ja kaupunkien erityiset tarpeet liikkumisen, saavutettavuuden, joustavien kokeiluiden sekä etä- ja monipaikkaiseen työskentelyyn on turvattava

6. Kuntien roolia ilmastotyössä on vahvistettava

- Valtion ja kunnan kumppanuutta ilmastokestävän Suomen tekijöinä on vahvistettava
 - Kuntien ilmastotyön tuen tulee olla kokonaisvaltaisempaa ja huomioida kuntien työn laajuus.
 - EU:n ja valtion ilmastopolitiikkaa tulee yksinkertaistaa, jotta varmistetaan mahdollisuus demokraattiseen keskusteluun sekä vältetään politiikkatoimien päällekkäisyys ja varmistetaan läpinäkyvyys ja vaikuttavuus.
- Kuntien ilmastovelvoitteiden rahoitus on turvattava
 - Esimerkiksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman velvoitteiden toteuttamiseen on varmistettava tarvittavat resurssit
- Vihreän siirtymän kuntatalousvaikutuksia on arvioitava kokonaisuutena eikä vain yksi politiikkatoimi kerrallaan
- Kuntien ilmastotyön tuki on laajennettava ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Eri toimijoiden roolit sopeutumisessa ja varautumisessa on määriteltävä selkeämmin, jotta sopeutumistoimet edistyvät konkreettisesti
- Kestävää energiamurrosta tulee vauhdittaa tukemalla kuntien mahdollisuuksia edistää hallittua siirtymistä uusiutuviin sekä polttoon perustamattomiin energiamuotoihin
 - Tämä tarkoittaa esim. sopimuksellisuuden kehittämistä, vähähiilisten teknisten ratkaisujen pilotointeja ja taloudellisia kannustimia

7. Kuntien varautumisen edellytyksiä on vahvistettava

- Kuntien ja alueiden kriisinsietokykyä on vahvistettava
 - Vahvistamiseksi tarvitaan yhteinen tilannekuvajärjestelmä. Turvallisuusjohtamisen tasojen sekä turvallisuuden tietovirtojen tulee muodostaa toimiva kokonaisuus kuntien, alueiden ja keskushallinnon kesken
 - Tietovirtojen ja johtamisen kokonaisuuden toimivuus tulee määritellä varautumislainsäädännössä
- Kunnan vastuulla olevan kriittisen infrastruktuurin (mm. vesi-, energia- ja jätehuolto) taloudelliset ja toiminnalliset järjestämisedellytykset tulee turvata
- Huoltovarmuuden kokonaiskuva, uhka-arviot ja eri toimijoiden vastuut tulee selkiyttää tilanteessa, jossa markkinoiden toiminta ei pysty vastaamaan viranomaisten (ml. kunnat) lakisääteisiin velvoitteisiin
- Arjen turvallisuutta on vahvistettava kuntien, muiden viranomaisten ja tahojen yhteistyönä ja turvattomuuden tunnetta on vähennettävä muuttuvassa toiminta- ja elinympäristössä

8. Kuntien digitalisaation ja tiedonhallinnan kehitys vaatii rahoitusta ja yhteisiä ratkaisuja

- Tiedon hyödyntämisen lainsäädännöllisiä esteitä on purettava ja tiedon yhteen toimivuutta, saatavuutta ja liikkuvuutta parannettava
 - Kansallisten toimijoiden keräämien tutkimus- ja tietoaineistojen saatavuutta on parannettava kuntien ja tutkijoiden käyttöön. Tietoaineistojen hinnoittelu on pidettävä tiedon hyödyntäjän näkökulmasta kestävällä tasolla. Kuntien tiedolla johtamisen tarpeet on huomioitava kansallisessa tietopolitiikassa.
- Julkisen hallinnon digitalisaatiokehittämisen tulee olla kokonaisvaltaista ja johdonmukaista. Siiloissa toimimista on vältettävä, ja rahoituksen tulee olla yhtenäistä
 - Kunnat tarvitsevat tukea kehittämisen suuntaamiseen, osaamisen vahvistamiseen, suunnitteluun, johtamiseen, kuntien välisen yhteistyön koordinointiin, kustannuksiin sekä tuotosten levittämiseen
- Lainsäädännön ja hallinnollisten uudistusten yhteydessä tulee laatia digitalisaatiovaikutusten arviointi, joka huomioi ilmiön eri toiminnalliset ja kielelliset vaikutukset sekä lisärahoituksen tarpeet kunnille

8. Kuntien digitalisaation ja tiedonhallinnan kehitys vaatii rahoitusta ja yhteisiä ratkaisuja

- Yhteiskäyttöisten ja monistettavien digiratkaisujen käyttöä tulee lisätä ja kehittää käyttäjiä kuunnellen. Tarvitaan toimintamalli, jolla voidaan levittää palvelutasolta nousevia ratkaisuja
 - Erityisen suuri tarve yhteisille palveluille on digitaalisen turvallisuuden osa-alueella
- Koko maahan tulee rakentaa kattavasti kiinteät ja toimintavarmat tietoliikenneyhteydet
 - Kuntien rahoitusvastuu laajakaista-investoinneista tulee poistaa ehtona valtionavustuksille.
 - EU-rahoitusta on hyödynnettävä laajakaistainvestointeihin tehokkaasti koko maassa

**3. Kuntien roolia
elinvoiman, osaamisen,
hyvinvoinnin ja hyvän
elinympäristön edistämisessä
alueellaan tulee vahvistaa**

9. Koulutusjärjestelmää tulee uudistaa vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja oppijoiden tarpeita

- Koulutuksen resurssien hyödyntämistä on tehostettava lainsäädäntöä keventämällä, jotta toimintatapoja ja digitaalisten työkalujen käyttöä voidaan kehittää paikallisten tarpeiden mukaan
- Koulutuspalveluiden toteuttamisessa tulee mahdollistaa monipuoliset ja joustavat järjestämistavat
 - Kuntien ja koulutuksen järjestäjien yhteistyö on tärkeää koko maassa koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden varmistamiseksi
- Seudullista toisen asteen koulutuksen järjestäjien toiminnallista yhteistyötä on tuettava
 - Toisen asteen koulutuksen rahoitusta on uudistettava tukemaan alueellisia erityistarpeita. Valtion on korjattava lukiokoulutuksen rahoitustaso vastaamaan todellisia kustannuksia poistamalla lukiokoulutuksen rahoitusleikkaus. Tällöin kaikkien kuntien asukasperusteinen rahoitusosuus sekä valtion rahoitusosuus kasvaisivat ja kuntien välinen rahoitusvastuu jakautuisi tasapuolisemmin
 - Tapauksissa, joissa lukiokoulutuksen järjestämisen kustannukset ovat suuremmat kuin valtion yksikköhintarahoitus, tulisi mahdollisuutta laskuttaa opiskelijan kotikuntaa ylimenevien kustannusten osalta selvittää

9. Koulutusjärjestelmää tulee uudistaa vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja oppijoiden tarpeita.

- Perusopetuksen lainsäädäntöä on uudistettava kokonaisuutena. Siten moninaisilla opetuksen järjestämistavoilla voidaan varmistaa oppilaiden riittävä osaaminen ja edistää hyvinvointia eri alueilla
 - Etäopetuksen mahdollisuudet tulee selvittää lähiopetusta täydentävänä opetuksen järjestämismuotona.

10. Syrjäytymisen ehkäisyyn on panostettava voimakkaasti kehittämällä saumaton ja vaikuttava palvelujärjestelmä

- Kuntien rooli hyvinvointihaasteiden ennaltaehkäisijänä tulee tunnistaa aiempaa paremmin
- Kunnille on turvattava joustavalla lainsäädännöllä mahdollisuudet toteuttaa kynnyksettömiä palveluita kuntalaisten arkisissa ympäristöissä
 - Palvelut tulee kohdentaa ulkopuolisuutta synnyttävien riskien alkuvaiheeseen. Ennaltaehkäisevistä palveluista ei saa leikata
- Palvelu- ja etuusjärjestelmää on kehitettävä niin, että kaikille taataan aina riittävä sosiaaliturvaetus pitkäkestoisen toimeentulotukiriippuvuuden sijaan
- Syrjäytymistä aiheuttaviin monitahoisiin ja sukupolvelta toiselle siirtyviin syihin tulee tarttua vahvemmin kansallisella monitoimijaisella yhteistyöllä
 - Haasteiden juurisyiden, vaikutusketjujen ja tarvittavien rakenteiden ymmärtämiseksi tarvitaan tutkimusrahoitusta, joka kohdistuu erityisesti lapsiin ja nuoriin

11. Kuntien edellytyksiä työllisyyden ja yritystoiminnan edistämiseen tulee vahvistaa

- TE-uudistuksen on mahdollistettava työllisyyspalveluiden vaikuttava ja kustannustehokas toteuttaminen kunnissa
 - Uudistuksen rahoitusmallin toimivuutta kuntien näkökulmasta on arvioitava. On oltava valmius tehdä tarvittavia muutoksia
- Työvoiman saatavuusongelmiin on tartuttava kaikin mahdollisin keinoin.
 - Tärkeää on esimerkiksi korkeakoulupaikkojen ja joustavien koulutuspolkujen lisääminen osaajatarpeita vastaavasti, julkisen sektorin tehtävien kelpoisuusvaatimusten ja saatavuusharkinnan väljentäminen sekä lupakäytäntöjen keventäminen ja nopeuttaminen
 - Työperäisen maahanmuuton määrää on voimaperäisesti lisättävä ja toimenpiteitä kiirehdittävä.
 - Jo pidempään maassa olleiden työllistymistä tulee edistää kiinnittämällä huomiota mm. tutkintojen tunnustamiseen, osaamisen tunnistamiseen sekä täydennys- ja kielikoulutukseen
- Väestönmuutos, digitalisaatio ja vihreä siirtymä edellyttävät kansallisen tason investointeja osaamisen kehittämiseen
- Nykyistä monimuotoista ammatillisen koulutuksen järjestäjämallia on kehitettävä siten, että kunnille tulee taata aidot mahdollisuudet käyttää osaamisen kehittämistä kotoutumisen sekä työllisyys- ja elinkeinopolitiikan välineenä. Näin vahvistetaan kuntien roolia koulutuksessa.
 - Tämä tarkoittaa esimerkiksi koulutuksen järjestäjien mahdollisuutta päättää nykyistä laajemmin koulutustarjonnasta (järjestämislupasäätely)
- 28 • Ammatillisen koulutuksen, yritysten ja kuntien kansainvälisen rekrytoinnin yhteistyölle tulee luoda kannustavia mahdollisuuksia

12. Rakennetun ympäristön lainsäädännöstä on tehtävä eheä ja toimiva kokonaisuus

- Lainsäädännössä on turvattava kuntien oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja toteuttamisessa. Kuntien kaavamonopoli on säilytettävä
- Kaavoituksen sujuvuutta tulee edistää
- Maapolitiikan säätelyn tulee olla kuntatalouden kannalta kestävä
- Rakentamisen ohjauksen on tuettava kunnan yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön kestävä kehitystä
- Kuntien työkalujen ja osaamisen kehittäminen rakennetun ympäristön hiilineutraalisuustavoitteissa, luontokadon ehkäisyssä ja kiertotaloudessa on resursoitava
- Maan lunastuslainsäädännön korvausperusteet tulee säilyttää nykyisellään
 - Kuntien maahankinnan kustannuksia ei saa korottaa
 - Lunastuskorvauksen tulee olla markkinahintainen ja tarvittaessa keventää luovutusvoiton verotusta
- Digitalisaation on tuettava kunnan kaavoituksen sekä rakennus-, ympäristö- ja terveysvalvonnan tehtäviä. Kunnan tehtävissä syntyvä tieto tulee tallentaa kunnan rekisteriin

13. Liikennejärjestelmässä on tehtävä priorisointeja, joilla rakennetaan kestävää taloutta

- Kokonaiskuva liikennejärjestelmän kehitystarpeista tulee selkeyttää
 - Suomen logistinen asema on muuttunut, ja tähän liittyen Venäjän tilanne aiheuttaa tavaraliikenteen kuljetuksille uusia investointitarpeita
 - Rahoitusta tulee lisätä valtion tie- ja rataverkon kunnossapidolle ja korjausvelan taittamiselle. Kehittämishankkeille kaavailtu rahoitusleikkaus Liikenne 12 -suunnitelman tasosta tulee perua
 - Toimiva liikennejärjestelmä on ensiarvoisen tärkeä Suomen kansantaloudelliselle kyvylle tuottaa vaurautta ja edistää vihreää siirtymää
 - Resurssien kohdentamisessa tulee tehdä priorisointeja ja korostaa kansantaloudellista vaikuttavuutta.
 - EU-rahoituksen entistä tehokkaampi hyödyntäminen edellyttää sitä, että kehittämishankkeisiin on riittävä kansallinen omarahoitus
 - Valtion tulee kantaa vastuu kansallisen liikenneinfran rahoituksesta
 - Kuntien kustannusvastuuta valtion infrasta ei tule lisätä, eikä valtion tule asettaa ylimitoitettuja odotuksia kuntien rahoitukselle
 - Kunnat tarvitsevat saamansa maankäyttömaksut ja ns. kaavoitushyödyn kunnallistekniikan ja palveluiden toteutukseen
 - Liikenteen vihreää siirtymää ja kestävää liikkumista on edistettävä
 - Joukkoliikenteen kilpailukyvyistä on huolehdittava kaupunkiseuduilla ja valtakunnallisesti
- 30 • Kestävää liikkumista ja toimivia henkilökuljetuksia ja matkaketjuja on edistettävä koko maassa

**KUNTA
LIITTO**

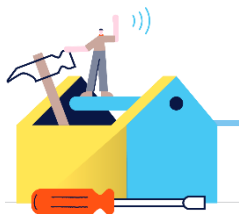
KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tilannekatsaus yhdyspinnoista

**Liisa Jurmu,
projektipäällikkö**

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen muutostukiprojekti

Tavoitteena

- Tuottaa konkreettisia ohjeita, toimintamalleja, työvälineitä, suosituksia ym. kuntien ja hyvinvointialueiden yleisen yhteistyörakenteen ja yhdyspintojen valmistelutyön tueksi
- Tunnistaa, koota ja jakaa hyviä käytänteitä kunnista ja alueilta
- *Lisätä ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön merkityksestä*

**Hanke jatkuu
31.12.2023 asti.
Rahoittajina
Kuntaliitto
ja STM.**

Projektissa priorisoitavat yhdyspinnat/työpaketit

- Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Sivistys ja sote
- **Työllisyyden edistäminen**
- Maahanmuutto ja kotoutuminen
- Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml.Pela)
- + muut yhdyspinnat

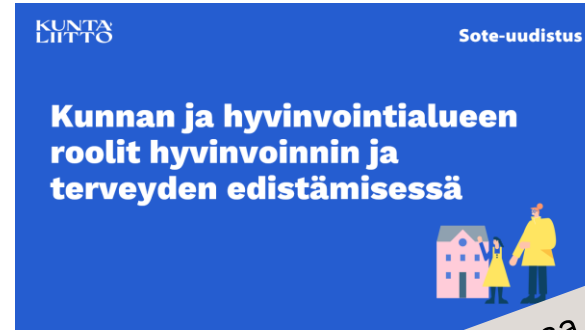
Työpaketin vetäjinä:
Erja Lindberg, Jari Lindström ja Ellen Vogt

Ajankohtaista yhdyspintavalmistelussa

- Yhteistyösopimuksia laaditaan hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyöhön
- Hyvinvointialueiden organisaatioiden rakentaminen etenee ja hyvinvointialueilta löytyy vastinpareja yhteistyöhön
- Neuvotteluja valmistellaan, käynnistellään ja kokeillaan
- Järjestöyhteistyö etenee ja avustusmalleja on jo osalla alueista hyväksytty
- Yhdyspintakohtainen valmistelu etenee alueilla vaihtelevasti
 - Valmisteluun liittyvien kysymysten osalta korostuu mm. kuntouttavan työtoiminnan ja töpajojen tilanne ja tulevaisuus, myös muut kysymykset

Yhdyspintaprojektin valmiita ja tulossa olevia tuotoksia

Tulossa tammikuussa

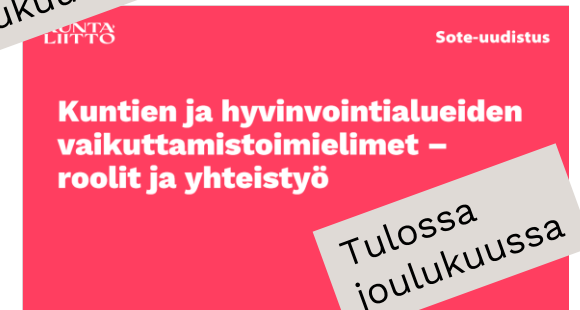
Tulossa joulukuussa

Tulossa joulukuussa

Nettisivut:
www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat

Tulossa marraskuussa

Tulossa joulukuussa

Tulossa marraskuussa

Työllisyyden edistämisen työpaketti

Siirtymäajan kautta kohti kokonaan uutta

1. vaihe

v. 2023-2024

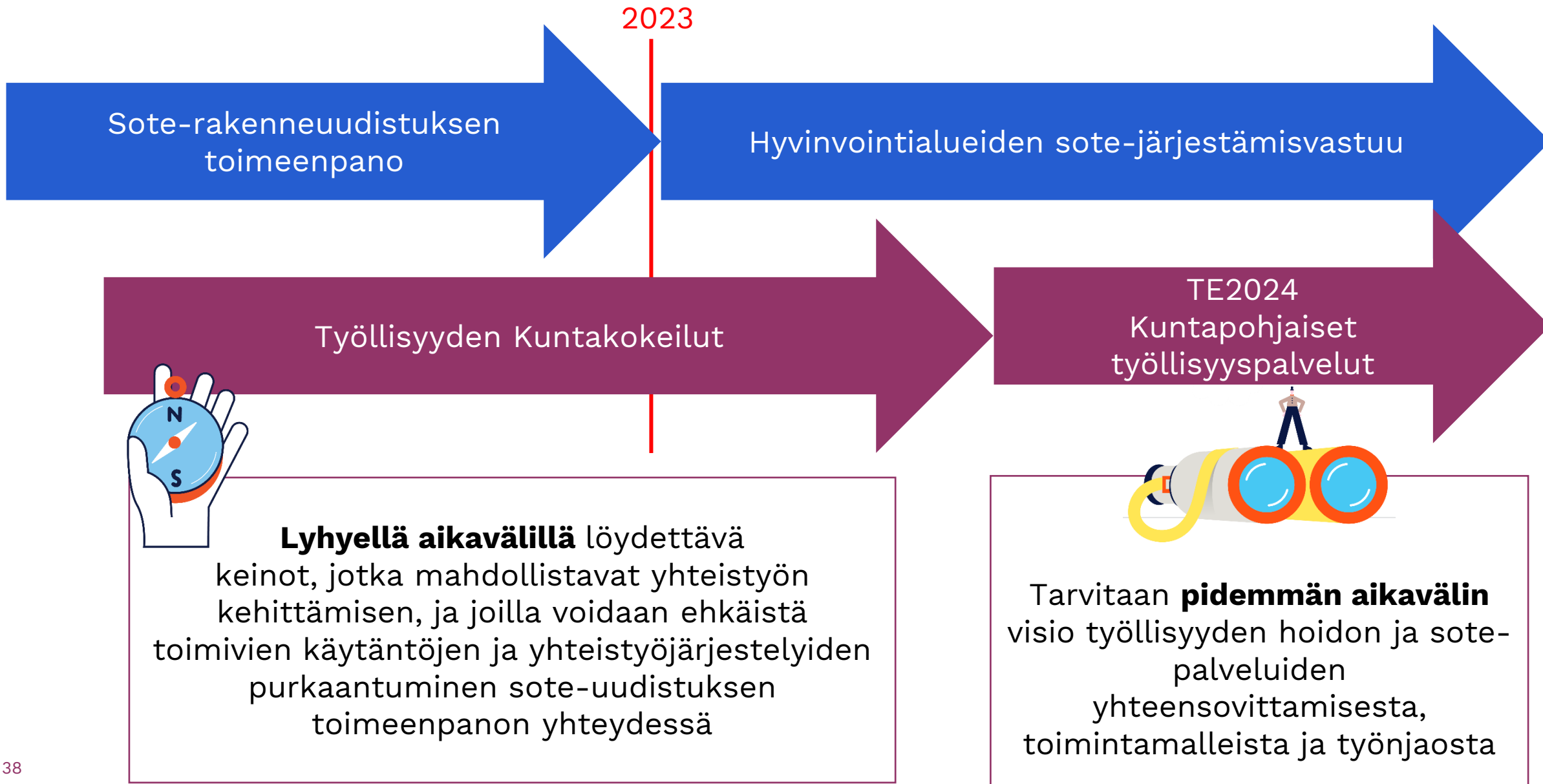
Siirtymäajan lainsäädäntö

2. vaihe

v. 2025-

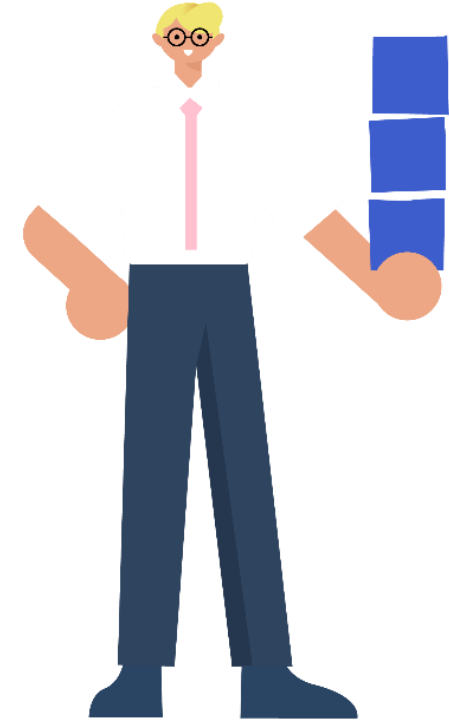
Uudet lait

TyVL 5/2021: "Valiokunta pitää välttämättömänä, että visio sosiaali- ja terveyspalvelujen ja toisaalta työllisyyspalvelujen tulevaisuuden rakenteesta ja palveluintegraation toteuttamisesta kirkastetaan jatkovalmistelussa"

Työllisyyden työpaketin tavoitteet

- Työpaketissa viestitään työllisyyden uudistukseen laajasta kokonaisuudesta ja siihen liittyvistä asioista selkeästi, ajantasaisesti ja ymmärrettävästi.
- **Tavoitteena** on tukea kuntia ja hyvinvointialueita luomaan toimivat yhteistyörakenteet ja –mallit työllisyyden hoitoon.
 - Yhdyspintatyön osalta on tärkeää huomioida niin työllisyyskokeilussa mukana olevien kuin myös sen ulkopuolella olevien kuntien tilanteet yhdyspinnoilla.
- **Tavoitteena** on määritellä kuntien ja eri toimijoiden roolit ja vastuut työllisyyden yhdyspinnoilla ja mahdollistaa saumattomien ja tavoitteellisten asiakaspolkujen rakentaminen.
- **Tavoitteena** on myös levittää hyviä yhdyspinnoilla tunnistettuja, vaikuttavia yhteistyömalleja ja tukea myös yhdyspinnoilla tarvittavaa järjestöyhteistyötä.

Työpaketin toiminta ja ajankohtaista

- **Yhteyshenkilöiden kartoittaminen**
 - Työllisyyden vastuuhenkilöt kunnissa
 - Aikuissosiaalityön vastuuhenkilöt HVA:t
- **Työpajat, tilaisuudet ja tiedottaminen**
 - Tilaisuudet, työpajat ja verkostot
- **Lainsäädännön tulkinta / soveltaminen**
 - Miten kunta voi tehdä yhteistyötä HVA kanssa kuntouttavassa työtoiminnassa?
 - Lakiyksikön muistio ja sen käsittely verkostojen kanssa,
 - Työllisyyden hoidon näkökulmasta ”suomennos”
 - Henkilöstön siirtoa koskevat kysymykset sis. yhteiset työntekijät/virat
 - Tietosuoja/tietojärjestelmäkysymykset asiakaskohtaisen tiedon käsittelyssä

- **Toimintamallit/rakenteet**
 - Tavoitteet, toimintasuunnitelma ja mittarit koskien työllisyyden edistämisen yhdyspintoja
 - Yhteistyöryhmät ja rakenteet, joita ensivaiheessa rakennetaan HVA-Kunta-välille (kokeilualueilla/muilla alueilla), TE
 - Aktivointisuunnitelmien laatiminen. Toimintamallit ja työnjako?
 - Klinikka kokeilukunnille: ajankohtaiset asiat muutoksessa.
- **Vuorovaikutus kansalliseen valmisteluun**
- **Vaikuttaminen asiakastietojärjestelmien kehittämiseen**

Liisa Jurmu

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

050 479 6835

Twitter: @LiisaJurmu

www.kuntaliitto.fi

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Tilannekatsaus yhdyspinnoista

**Jari Lindström,
projektikoordinaattori**

Esityksestä

- Mitä yhdyspinnalla oikein tarkoitetaan ja miten se ymmärretään?
- Havaintoja kuukausikyselystä
- Mitä tarvitaan?

Yhdyspinta- mitä se on sekä yleistä teemasta

- Kahden tai useamman organisaation yhteisen tekemisen rajapinnasta syntyvää yhdyspintaa, yhdessä tekemistä
- Esimerkkejä löytyy jo kokeiluista → palveluekosysteemi
- Hyvä käytännön esimerkki yhdyspinnoista on Ohjaamo-konsepti. Voisiko ja pitäisikö siitä ottaa mallia uuden luomisessa?
- Tätä kaikkea haastaa tuleva hyvinvointialueuudistus
- Suurin huoli tuntuu olevan: Mitä tapahtuu erityisesti kuntoutuvalle työtoiminnalle ja TYP:lle? **Palvelut eivät saa karata liian kauaksi asiakkaista**
- Toisaalta → samat päättäjät ovat pääosin mukana sekä kunnallisessa että alueellisessa päätöksenteossa. Vahvuus? Ymmärrys paranee?

Kuukausikyselystä ja sote-tilannekuva kyselystä

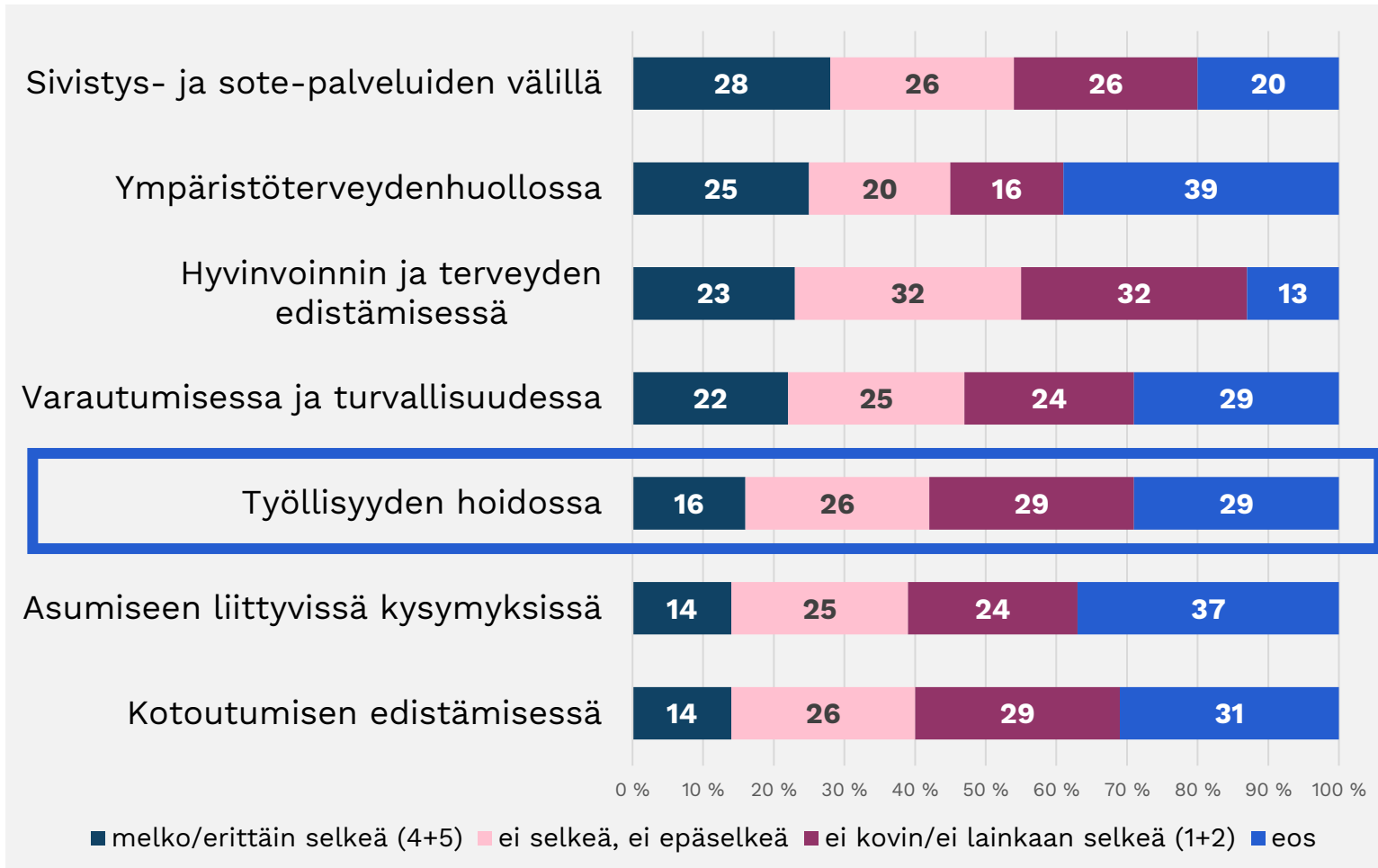
Poimintoja vastauksista kysymyksiin hyvinvointialueesta ja yhdyspinnoista

Yhteenvetoa vastauksista

- Yleisesti voidaan havaita, että monin paikoin ollaan vasta lähtökuopissa
- Huolestuttavaa on se, että on monia asioita joiden kohdalla ei ole olemassa vastauksia. Eli ei ole vielä olemassa vastinparia. Aloite? Ha-alueet vai kunnat?
- Erikseen mainitaan kuntouttava työtoiminta ja TYP-toiminta, työkalut ovat ha-alueilla, maksajana kunnat.
- Toisaalta vastauksista löytyy myös havainto siitä, että yhdyspinnat ovat olleet olemassa jo vuosia. Tarvitaan tietysti täsmennyksiä asiakkaiden prosesseihin.
- Tiedonkulku!
- *”HYA alueen kanssa on pidetty yhteistyöpalavereita. Savonlinnan kaupungilta siirtyy HYA:n palvelukseen 7 työntekijää, jotka jäävät fyysisesti entisiin huoneisiinsa. Joten saumaton yhteistyö jatkuu”*

Kys13: Miten selkeänä pidät kunnan/ky:n ja hva:n tulevaa työnjakoa edustamasi organisaation näkökulmasta?

Vastausten %-jakaumat. (asteikko 1-5; 1=ei lainkaan selkeä, 5=erittäin selkeä, 0=ei osaa sanoa) (N=651-661)

Työnjaon selkeys sivistys- ja sote-palveluiden välillä sekä varautumisessa ja turvallisuuden jakavat selkeimmin vastaajien mielipiteet.

- Sivistys- ja sote-palveluiden työnjakoa selkeänä pitävien osuus on hieman suurempi kuin epäselkeinä pitävien, kun taas varautumisen ja turvallisuuden kohdalla epäselkeänä pitävien osuus hieman suurempi kuin selkeänä pitävien.

Sivistys- ja sote-palvelun lisäksi myös ympäristöterveydenhuollossa tulevaa työnjakoa pidetään pikemmin selkeänä kuin epäselkeänä.

Muiden kartoitettujen asioiden kohdalla työnjakoa pidetään pikemmin epäselkeänä kuin selkeänä.

Mitä tarvitaan?

Muutama irrallinen nosto

Mitä ainakin tarvitaan?

Tietoa

Selkeää ja ajantasaista viestintää.

Vaikeiden asioiden ”suomentamista”.

Selkokieltä!

Yhteisiä tilaisuuksia.

Koordinointia.

Työpaketit eli yhdyspintatyö

Mahdollistamista

Lainsäädäntö eli ei ylisääntelyä

Alueelliset ratkaisut

Luottamus toimijoihin

Yhteistyötä ja ennen kaikkea yhdessä tekemistä

Tukea

Kuntaliiton ja muiden toimijoiden tuki mm.

Tiekartta

Vertaistuki

Päätäjät ja virkamiehet

Yhteenvetoa

- Paljon auki olevia asioita, ei ole vastinparia vielä
- Moniin kysymyksiin ei ole vielä vastausta vain arvauksia
- Tiedontarve suurta, selkokielineen viestintä
- Suuren asian pilkkominen pienempiin kokonaisuuksiin voi auttaa hahmottamaan mitä ollaan tekemässä ja miksi
- Tukea tarvitaan → tiekartta ja check-listat hyviä keinoja
- Ymmärryksen lisäämistä → vertaisoppiminen, vaikeiden asioiden yksinkertaistaminen
- Yhdessä tekemistä!

**“Uudistuksen
onnistuminen
riippuu meistä
kaikista. Jokainen
voi tehdä toisesta
paremman
pelaajan”**

Jari Lindström
Projektikoordinaattori
@JariLindstrm2
p. 050- 4431174

www.kuntaliitto.fi

Alueiden ja kuntien hyvät käytänteet

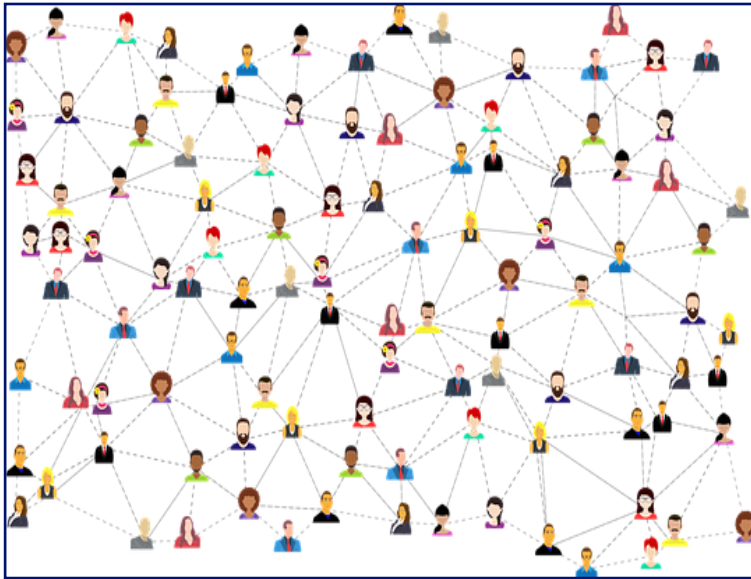

Terveisiä pohjoisesta!

Noora Jansson, KTT

Työllisyyspalveluiden päällikkö

Mistä yhdyspinnoissa on kyse?

verkostoista

muutoksesta

ihmisistä

Mistä muutoksen johtamisessa on kyse?

Millaista johtajuutta tarvitaan?

- Kunnat ja hyvinvointialueet ovat hallinnollisia ja byrokraattisia -> **KONTROLLI**
- Ihmiset ja verkostot ovat dynaamisia ja luovia -> **VAPAUS**

Verkoston muutoksen johtamisen "ajureita"

ASENNE

- Ajattele isosti
- Rakenna aidoille vahvuuksille
- Johtajien sitoutuminen
- Investoi "yhteiseen"
- Yhteistyö kilpailun edelle

RESURSSIT

- Jokainen on resurssi
- Yhteisresurssien rekrytointi
- Roolien jakaminen yli siilojen
- Tilat
- Innovaatioalustat

TOIMINTA

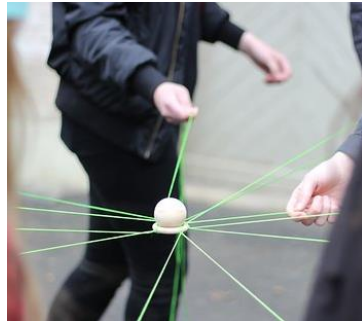
- Projektit
- Innovaatiotapahtumat
- Hachathonit, tilaisuudet
- Invest In -työ
- Tutkimus
- Viestintä, markkinointi

AJOITUS

- Pitkäjänteisyys
- Luottamus
- Valmius, kypsyy
- Muutos vie aikaa
- Mahdollisuuksiin tarttuminen

MEKANISMIT

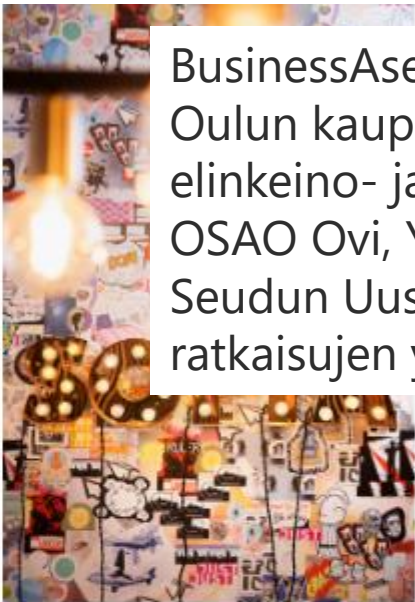
- Toimijoiden yhteenliittymät
 - Ekosysteemit, konsortiot, allianssit
- Ohjausryhmä
- Strategia
- Toimintasuunnitelma
- Brändi

A photograph of an ice sculpture with a circular opening, through which a person is looking at a light installation in a snowy landscape at dusk. The ice sculpture is in the foreground, with a large circular hole. Through the hole, a person is visible in the distance, looking at a series of vertical, illuminated rectangular blocks. The sky is a mix of blue and orange, suggesting sunset or sunrise. The ground is covered in snow.

3 ESIMERKKIÄ POHJOISESTA

BusinessAsema on kaikille avoin kohtaamispaikka

BusinessAsemalla palvelevat kahvila-ravintola Antell Asema ja Oulun kaupungin matkailuneuvonta sekä BusinessOulun elinkeino- ja työllisyyspalvelut, TE-palvelujen yrityspalvelut, OSAO Ovi, Yrityskylä Yläkoulu, 4H Business Lab ja Oulun Seudun Uusyrityskeskus. BusinessAsema toimii myös uusien ratkaisujen yhteiskehittämis- ja kokeilualustana.

POP-UP PALVELUT

- Kelan palveluasiantuntija
- Talousneuvola
- Työllisyysneuvontaa maahanmuuttajille
- Yrityspalveluiden asiantuntijoita
- Uusyrityskeskus
- OSAO:n uraohjaus
- Yrityskummit
- Koulutusneuvonta
- Digitaitoja työhakuun

Palveluintegraatiomalli työikäisille

Työikäisten palvelut sovitetaan yhteen yhteisövaikuttavuuden periaatteilla

Ammattilainen, missä tahansa työikäisten palvelussa huomaa, että

- ei yksin pysty vastaamaan asiakkaan työkyvyn tai työllistymisen tuen tarpeeseen
- oma osaaminen ja resurssit eivät riitä.

Työikäisten koordinaatio
tyoikaistenkoordinaattori@ouka.fi
 auttaa ammattilaisia

- konsultaation avulla ja
- kutsumalla tarvittaessa asiakkaan tarpeen mukaiset toimijat verkostoon.

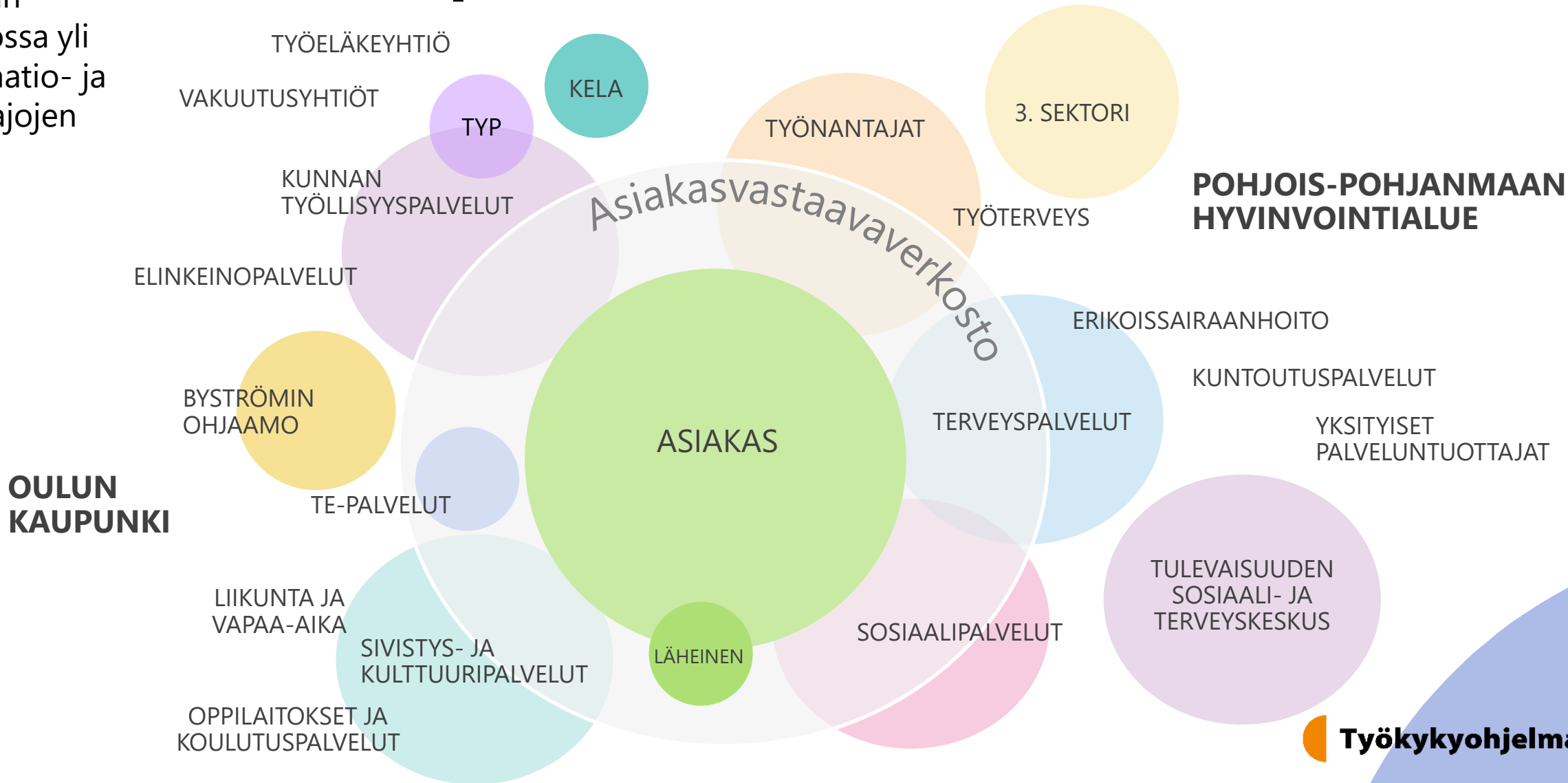
Asiakasvastaavaverkostossa

asiakas ja ammattilaiset työskentelevät yhdessä yhteisen suunnitelman mukaisesti.

Ratkaisu löytyy harvoin yhdeltä toimijalta, kun työikäisellä asiakkaalla on haasteita useilla elämän alueilla yhtäaikaaisesti.

Yhteistyötä
tehdään
asiakkaan
verkostossa yli
organisaatio- ja
sektorirajojen

Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuus

Yhteisövaikuttavuusmalli työikäisten palveluissa

YHTEISÖVAIKUTTAVUUDEN VIISI YHTÄAIKAISTA TOIMINTAEDELLYTYSTÄ

YHTEINEN TAVOITE JA YHTEINEN TOIMINTAMALLI

- Työkyvyn ja työllistymisen paraneminen monialaisen yhteistyön avulla.
- Toimijoiden yhteinen ymmärrys, toimintatavat ja ratkaisut.
- Asiakkaan osallistuminen palvelujen suunnitteluun ja toteutukseen.

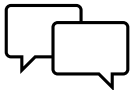
JATKUVA VUOROPUHELU

- Toimijoiden keskinäinen arvostus, luottamus ja yhteistyö rakentuu vuoropuhelun avulla.
- Mukana olevien toimijoiden rooli on yhtä merkittävä.

TOISIAAN VAHVISTAVAT TOIMINNOT

- Yhteistyössä sitoudutaan saavuttamaan yhdessä sovitut tavoitteet.
- Hyödynnetään mukana olevien erityisosaamista ja opitaan toisilta.
- Opitaan yhteisen toimintamallin avulla.

JATKUVA ARVIOINTI

- Yhdenmukainen seuranta siitä, miten toimintamallia käytännössä toteutetaan.
- Yhdenmukaiset mittarit toiminnan seurantaan varten.

KEHITTÄMISEN TUKIRAKENNE

- Työikäisten palveluissa mukana olevien organisaatioiden johto muodostaa **Työikäisten johtotiimin**.
- Tiimi käsittelee toiminnasta saatua palautetta ja tekee tarvittaessa **päätöksiä** toiminnan muuttamiseksi.

Työkyky ja työllistyminen puheeksi

TAVOITTEELLINEN TYÖSKENTELY JA JOHTAMINEN KAIKILLA TASOILLA

YRITYKSET

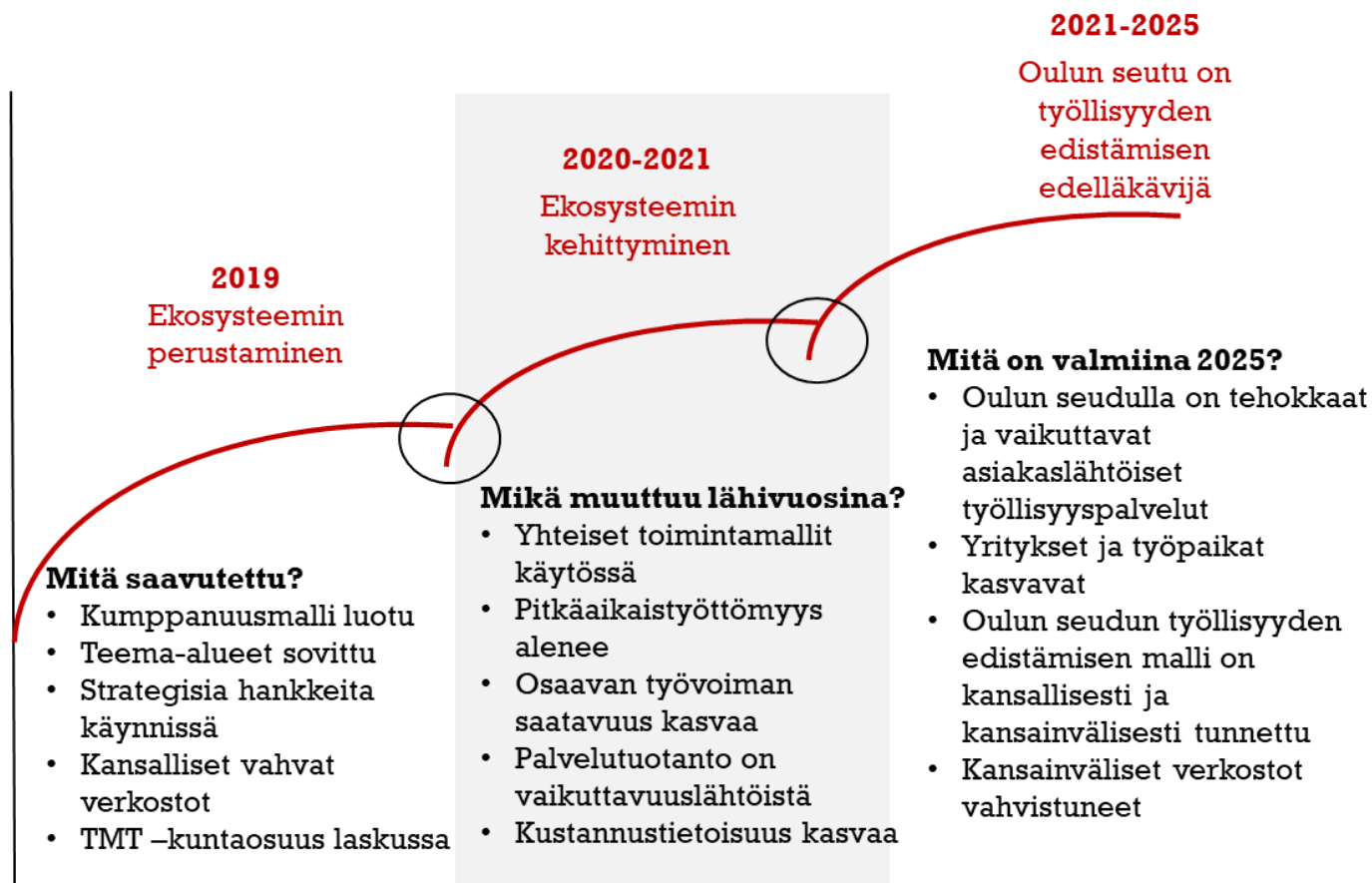
OPPILAITOKSET

KOLMAS SEKTORI

Kyky vastata paremmin työelämän tarpeisiin ja työhön ja osaamistarpeisiin

Ekosysteemityö

Visio: Oulun seutu on työllisyyden edistämisen edelläkävijä

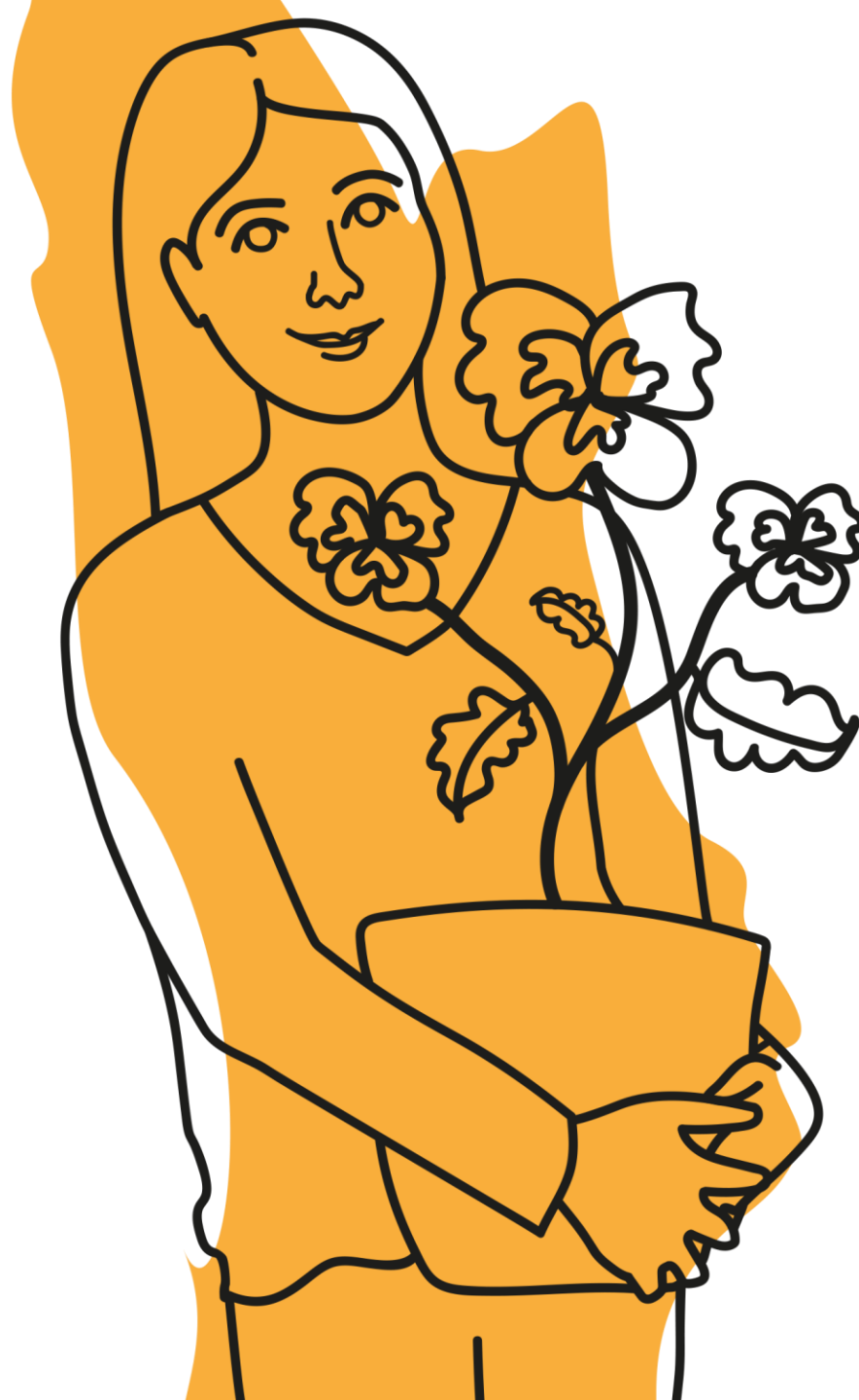
Kyky vastata ihmisten toimintakyvyn esteiden voittamiseen ja edistää positiivisia siirtymiä työuralla

Kiitos

**BUSINESSOULU
OULU**

Monialainen työelämäpalvelu

est. 2019

Kymenlaakson
hyvinvointialue
▷▷▷ 2023

Yhteistyösopimus

- ▶ Sopijaosapuolina Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, Kaakkois-Suomen TE-toimisto, Kela ja Kymenlaakson kunnat (Kouvola, Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä, Virolahti).
- ▶ Toimintamallilla on tarkoitus parantaa työllisyys- ja sote-palvelujen yhdyspintaa ja kohdistaa palvelu erityisesti vaikeimmin työllistyviin asiakasryhmiin.
- ▶ Monialainen yhteispalvelu eli TYP (PL5) sekä TE-toimiston tuetun työllistymisen palvelut (PL3) kuuluvat tähän palvelukokonaisuuteen.

Strategiset tavoitteet

- ▶ Asiakastyytyväisyys paranee eli asiakkaiden antama palaute moniammatillisesta palvelusta paranee (8,5).
- ▶ Aktivointiasteen nosto eli ratkaisujen löytäminen ja asiakkaiden ohjaaminen työllistymistä edistäviin palveluihin lisääntyy (50,0%).
- ▶ Työelämään sijoittuvien määrän lisääminen eli eri toimenpiteistä työhön siirtyvien määrä kasvaa (20,0%).

Strategiset tavoitteet

Muut sopimuksella toimintamallille asetetut tavoitteet

- ▶ Palvelujen vaikuttavuuden ja laadun parantaminen
- ▶ Henkilö- ja määräraharesurssien tehokkaampi käyttö
- ▶ Työkyvyttömiä asiakkaita ohjaaminen heidän palvelutarpeensa mukaisten palvelujen ja sosiaaliturvan piiriin
- ▶ Työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessin selkeyttäminen ja vaikuttavuuden parantaminen
- ▶ Työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen ottaen huomioon maakuntauudistukseen liittyvät muutokset lainsäädännössä sopimuksen aikana

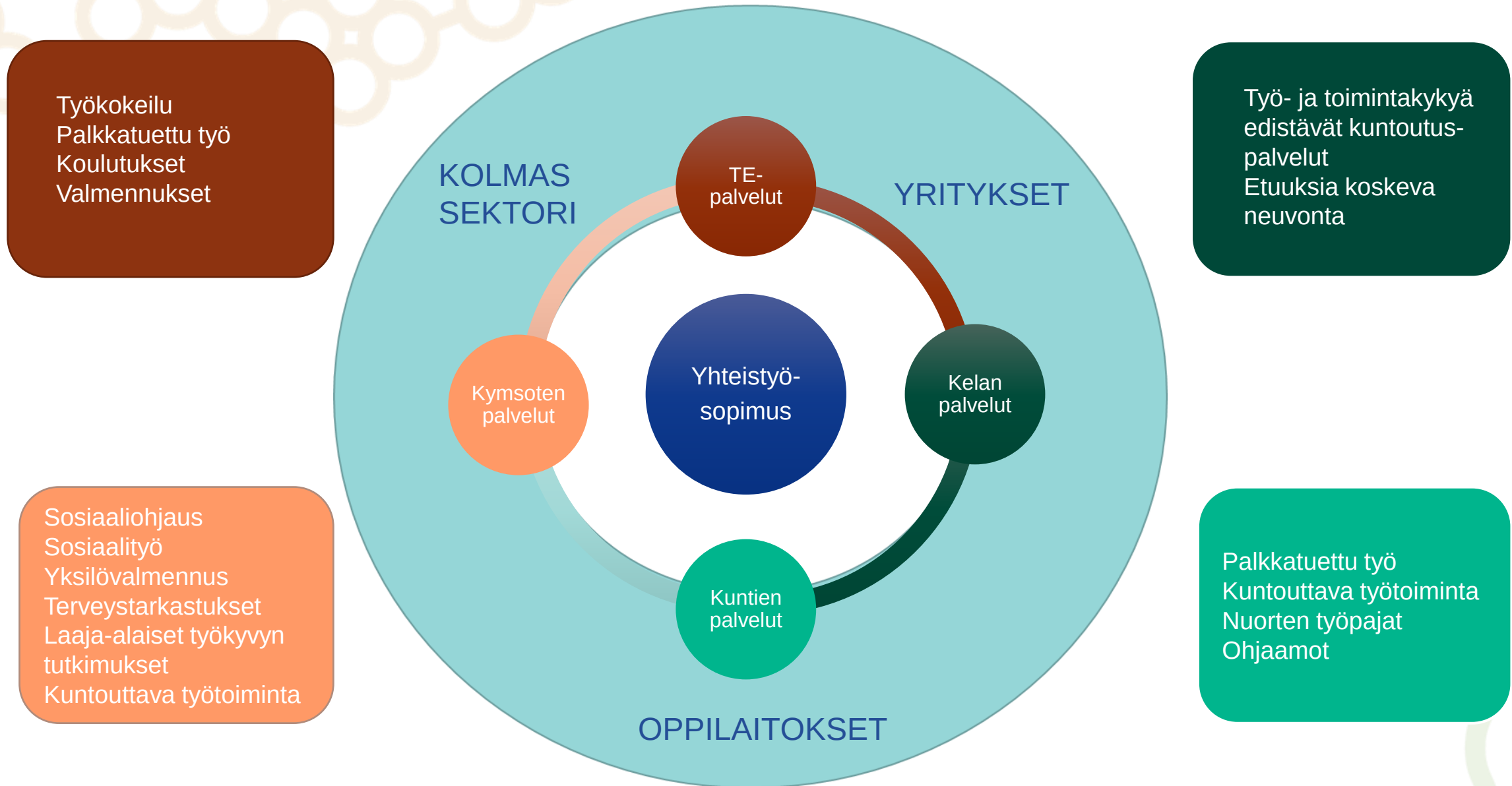

Palvelun lakisääteisyys

Toiminta on lakisääteistä.

- ▶ Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014)
- ▶ Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- ▶ Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)
- ▶ Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001)

Monialaisen työelämäpalvelun palvelut

Monialaisen työelämäpalvelun henkilöstö

Kaakkois-Suomen TE-toimisto

31 TE-asiantuntijaa
1 psykologi

Kela

2 työkykyneuvojaa

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä

23 sosiaaliohjaajaa
4 sosiaalityöntekijää
3 yksilövalmentajaa
2 koordinaattoria
5 terveydenhoitajaa
1 fysioterapeutti
1 ylilääkäri

Jokaisella ammattiryhmällä on oma esihenkilönsä.

Monialaisen työelämäpalvelun tunnusluvut

- ▶ Perustettu 1.1.2019
- ▶ Asiakkaita n. 5000
- ▶ Toiminta-alueena 6 kuntaa eli koko Kymenlaakson alue
- ▶ Työntekijöitä n. 80
- ▶ 3 toimipaikkaa
- ▶ Aktivointiaste (TYP-työssä n. 47%, kokonaisaktivointiaste n. 34%)
- ▶ Asiakastyytyväisyys viimeisimmän kyselyn mukaan 8,7

Mitä monialainen työskentelytapa tarkoittaa?

- ▶ Monialaisella työelämäpalvelulla on 3 toimipaikkaa (Kouvola, Kotka ja Hamina), jossa työntekijät työskentelevät saman katon alla ”yhden luukun periaatteella”. Toiminnan operointivastuu on Kymsotella.
- ▶ Monialaisessa työelämäpalvelussa asiakkaat otetaan vastaan pääosin parityöskentelyssä -> sosiaaliohjaaja/ sosiaalityöntekijä ja TE-asiantuntija.
- ▶ Monialaisessa yhteistyössä korostuu asiakaslähtöisyys, näkökulmien ja tiedon kokoaminen yhteen, asiakkaan kokonaisvaltaisen tilanteen kartoitus (sosiaalinen, fyysinen, psyykkinen tilanne).
- ▶ Asiakkaalle voidaan tarjota paremmin hänen tarpeitaan vastaavaa, räätälöidymppää ja laajempaa palvelua.

Työkykytiimi

- ▶ Monialaisen työelämäpalvelun jokaisessa toimipaikassa toimii työkykytiimi.
- ▶ Työkykytiimiin ohjataan Monialaisen työelämäpalvelun asiakkaat, joiden ensisijaisena palvelutarpeena on työkyvyn/työkunnon/terveydentilan selvittely.

Työkykytiimin henkilöstö

- Sosiaaliohjaajia ja TE-asiantuntijoita -> työparina
- Kelan työkykyneuvoja
- Terveystenhoitaja, psykologi ja fysioterapeutti
- Ylilääkäri, joka tekee asiakkaiden laaja-alaiset työkyvynarvioinnit (n. 40-50 asiakkaalle kuukaudessa koko Kymenlaakson alueella)

Työ- ja toimintakyvyn arviointi Monialaisessa työelämäpalvelussa

01

Työttömien terveystarkastus

Työkyvyn selvittelyt alkavat pääsääntöisesti aina työttömien terveystarkastuksen kautta. Tarvittaessa terveydenhoitaja ohjaa asiakkaan lääkärille. Terveydenhoitajalle ohjaututaan lähetteellä.

02

Fysioterapeutin ja psykologin kartoitukset

Tarvittaessa terveydenhoitaja ohjaa asiakkaan eteenpäin fysioterapeutin toimintakyvyn kartoitukseen tai psykologin tutkimuksiin. Monialainen työelämäpalvelu voi konsultoida fysioterapeuttia ja psykologia myös suoraan!

03

Tarvittavat hoito- ja kuntoutus toimenpiteet

Tarvittaessa terveydenhuollon ammattilaiset ohjaavat asiakkaan eteenpäin jatkotutkimuksiin, hoitoon tai kuntoutukseen.

04

Työkykytiimin moniammatillinen arviointi

Mikäli aiemmat selvittelyt eivät ole tuottaneet tulosta, konsultoidaan moniammatillista Työkykytiimiä työkyvyn selvittelyjen eteenpäin viemiseksi. Työkykytiimiin ohjaututaan konsultaatioaikojen kautta. [Työkykytiimiin ohjautumisen liikennevalot](#)

Yhteisen keskustelun kautta eteenpäin!

Haasteita sote-kuntayhtymässä

- ▶ Integrointi mielenterveys- ja päihdepalveluihin ei ole onnistunut toivotulla tavalla. Ongelmina resurssien puute ja monimutkaiset palvelupolut.
- ▶ Koronapandemia aiheutti terveydenhuollon resurssien ja työpanoksen siirron kiireellisempiin tehtäviin, jolloin hoitovelka ja työttömien terveystarkastusten jonot lisääntyivät merkittävästi.
- ▶ Terveydenhuollon työntekijöiden hallinnollinen ja operatiivinen johtaminen tapahtuu eri palvelualueella, jolloin sitoutuminen yhteiseen tekemiseen on heikompaa.

Hyvinvointialueelle siirtyviä kokonaisuuksia

- ▶ Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) verkoston osana
- ▶ Kuntouttava työtoiminta -> sosiaalihuollon palvelu
- ▶ Työkyvyn tuki osaksi sosiaali- ja terveystieteiden keskus. Monialaisen työelämäpalvelun toimintoihin kuuluvat mm. moniammatillinen työkyvyn tuen tiimi, asiakasvastaavamalli ja työ- ja toimintakyvyn arviointikäytännöt.
- ▶ Kymsoten työelämäpalvelujen henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella Kymenlaakson hyvinvointialueelle.

Kuntouttava työtoiminta

- Kuntouttava työtoiminta kilpailutettiin keväällä 2022 ja hankinnassa huomioitiin 1.1.2021 voimaan tulleet lakimuutokset. Uudet sopimukset astuivat voimaan 1.9.2022. Asiakkaan palveluprosessiin osallistuvalla työntekijältä vaaditaan sosiaalialan ammatillinen koulutus.

KUTY 1

Palveluntuottajat eivät kuulu yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien rekisteriin. Palvelu koostuu asiakkaalle järjestettävistä työtoiminnan tehtävistä sekä työtoiminnan ja työelämätaitojen ohjauksesta.

KUTY 2

Palveluntuottajat kuuluvat yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien rekisteriin. Palveluun sisältyy tuki ja ohjaus, joka toteutuu yksilö- ja työvalmennuksena, sekä ryhmämuotoisena palveluna asiakkaan tarpeen laajuisesti. Palveluun tulee sisältyä työtoiminnan tehtävien ohella yksilöllisesti suunniteltua valmennusta viikoittain.

KUTY 3

Palveluntuottajat kuuluvat yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajien rekisteriin. Asiakkaille, jotka tarvitsevat lisäselvitystä palvelutarvearvion tueksi ja työllistymispolun suunnittelemiseksi tai kohdennettua näyttöä työ- ja toimintakyvystä muiden jatkosuunnitelmien tekemiseksi.

Yhteistyö kuntien kanssa kuntouttavassa työtoiminnassa

- ▶ Hyvinvointialue ja Kymenlaakson kunnat jatkavat kuntouttavan työtoiminnan yhteistyötä siten, että kunnat tarjoavat asiakkaalle toteutusympäristön ja ohjauksen työtoiminnan tehtävissä.
- ▶ Hyvinvointialue vastaa asiakkaan palveluprosessista sekä asiakkaalle annettavasta sosiaalialan ammatillisesta tuesta ja ohjauksesta. (Jokaisella asiakkaalla on oma sosiaaliohjaaja/-työntekijä, osalla asiakkaista myös yksilövalmentaja työelämäpalveluista kuntouttavan työtoiminnan aikana.)
- ▶ Ohjauskorvausta ei makseta kunnille kuntouttavasta työtoiminnasta vuoden 2023 alusta.
- ▶ Kuntouttavasta työtoiminnasta on kunnissa erinomaisia polkuja palkkatukityöhön ja mahdollisesti kunnan määräaikaiseksi tai vakituiseksi työntekijäksi.

Monialainen työelämäpalvelu Kymenlaakson hyvinvointialueella

- ▶ Työelämäpalvelut siirtyvät integraatiopalvelujen alaisuuteen. Kyseessä on useiden, toisiaan täydentävien palvelujen kokonaisuus, joka edelleen kaipaa tiiviimpää integrointia mm. terveydenhuoltoon ja mielenterveys- ja päihdepalveluihin.
- ▶ Strategisena linjauksena edelleen hyvinvointialueen oman kuntouttavan työtoiminnan ja palkkatukityöllistämisen vahvistaminen -> mm. hoiva-avustajien määrän lisääminen.

Lisätietoja

Niina Holm-Richardson
Palvelualuepäällikkö

P. 0400 728 404

niina.holm-richardson@kymsote.fi

Kymenlaakson
hyvinvointialue
2023

Monialainen työelämäpalvelu - yhdessä kirkkaampi

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

**Ajankohtaista
työpajatoiminnassa**

**Mari Ahonen-Walker,
erityisasiantuntija**

Työpajatoiminta monialaisena työnä

Nuorisolaki

Nuorten työpajatoiminnan järjestäminen

- toiminnan kehys

nuorisotyö

koulutus

Oppivelvollisuuslaki

Laki ammatillisesta koulutuksesta

- ohjautuminen
- oppimisympäristö
- etuudet

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta

Sosiaalihuoltolaki

- toimenpiteet ja etuudet
- ohjautuminen

sote

**työllisyyden-
hoito**

Julkinen työvoima- ja yrityspalvelulaki

- toimenpiteet ja etuudet
- ohjautuminen

Työpajatoiminta sote-uudistuksessa

Sivistysvaliokunta kiinnittää lausunnossaan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan vakavaa huomiota nuorten mahdollisuuteen saada monipuolisesti ja laadukkaasti myös kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta työpajoilla lähipalveluna. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää puolestaan lausunnossaan tärkeänä, että kuntien järjestämän monialaisen työpajatoiminnan toiminnan jatkuminen turvataan myös sote-uudistuksen jälkeen. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutukset myös kuntien järjestämään kuntouttavaan työtoimintaan arvioidaan ja toiminnan jatkumisen edellytykset kunnissa samoin kuin kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuus toimia palvelujen tuottajina varmistetaan. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta katsoo, että erillisessä jatkovalmistelussa tulee selvittää työpajatoimintaa koskevan uudistamisen tarvetta siten, että työpajatoimintaa voidaan toteuttaa ja kehittää poikkihallinnollisesti joustavasti ja asiakaslähtöisesti. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta yhtyy myös sivistysvaliokunnan näkemykseen siitä, että työpajatoiminnan mahdolliset hallinnolliset ja toiminnalliset muutokset tulee siirtymäaikana toteuttaa suunnitelmallisesti ja hallitusti ja siten, etteivät ne vaaranna työpajapalveluiden laatua, toimintaedellytyksiä ja saatavuutta lähipalveluna. (*Valiokunnan lausumaehdotus 7*)

7. *Eduskunta edellyttää, että osana työpajojen seurantaan hallitus arvioi työpajatoiminnan lainsäädännön uudistamisen tarvetta huomioiden eri hallinnonalojen lainsäädännön yhteensovittamisen siten, että työpajatoimintaa voidaan toteuttaa ja kehittää poikkihallinnollisesti joustavasti ja asiakaslähtöisesti.*

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö

- Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyöstä on säädetty vain yleisellä tasolla
 - mm. Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 14 §
- Yhteistyön toteutustavoista ei juurikaan löydy sääntelyä.
- Hyvinvointialueen mahdollisuus sopia tehtävien hoitamisesta kunnan kanssa on lainsäädännössä hyvin rajattua.
- Toimialakohtaisen sääntelyn lisäksi tulee käytännössä aina huomioida hankinta- ja kilpailulainsäädännön rajoitteet.
 - Koska hyvinvointialueen ja kunnan tehtävät ovat pääosin erilliset, on aina ratkaistava tapauskohtaisesti, minkälainen tehtävien hoitamiseen liittyvä yhteistyö on kussakin tilanteessa mahdollista.

Yhteistyön toteutustapoja

toteutustavat eivät ole toisiaan poissulkevia

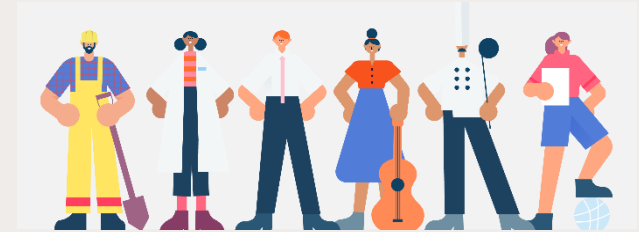
Palveluiden yhteensovittaminen ja koordinointi

Yhteisten asiakkaiden palvelutarpeen mukaisten palveluiden yhteensovittaminen siten, että palvelut muodostavat eheän kokonaisuuden.

Palveluiden tuominen samoihin tiloihin

Hyvinvointialueen ja kunnan palveluiden tuominen samoihin tiloihin, jolloin kokonaisuus säilyy asiakkaan näkökulmasta kokonaisuutena.

Palveluiden toteuttaminen yhteisin resurssein

Hyvinvointialueen ja kunnan tehtäviin liittyvien palveluiden toteuttaminen yhdessä työnjaosta ja rahoituksesta sopimalla

horisontaalinen yhteistyö

Lisäksi kunta voi osallistua hyvinvointialueen järjestämiin kilpailutuksiin. Tällöin sen on noudatettava kuntalain säännöksiä kunnan toiminnasta markkinoilla ja tällöin pääsääntöisesti yhtiöitettävä tehtävän hoito.

Hankintalain näkökulma

ns. horisontaalinen yhteistyö 16 §

Hankintalakia ei sovelleta hankintayksiköiden väliseen hankintaan, jolla hankintayksiköt toteuttavat:

1. yhteistyössä,
2. yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi,
3. niiden vastuulla olevat yleisen edun mukaiset julkiset palvelut ja
4. enintään 5 % ja enintään 500 000 euron osuus yhteistyön piiriin kuuluvista palveluista tuotetaan muita kuin sopimuksen osapuolia varten.

HUOM! Kaikkien kriteerien tulee täytyä

Horisontaalinen yhteistyö (Hankintalaki 16 §)

Yhteistyö ja yhteiset tavoitteet

- yhteistyö hankintayksiköiden välillä ilman, että yhteistyön toteuttamisessa niiden olisi kilpailutettava hankintansa toisiltaan.
- Yhteistyön tulisi olla todellista eli hankintayksiköt toteuttaisivat yhteistyön piiriin kuuluvia palveluja myös ilman yhteistyötä.
- Voi sisältää kaikenlaisia toimintoja.
 - liittyvät kuitenkin aina osallistuville viranomaisille osoitettujen tai niiden suoritettavakseen ottamien palvelujen suorittamiseen ja velvollisuuksien hoitamiseen eli sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset tehtävät.
- Palvelujen ei tarvitse olla samanlaisia, vaan ne voivat olla myös toisiaan täydentäviä
- Tavoitteiden yhteisyys – ei edellytetä saman julkisen palvelun tarjoamista yhdessä

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteisiä tavoitteita

- **Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen**
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan ja hyvinvointialueen yhteinen lakisääteinen tehtävä, jossa niiden on toimittava yhteistyössä ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan (sote-järjestämislaki 612/2021 6§ ja 7§).
- **Kuntouttava työtoiminta, työllisyyden hoito ja nuorisotyö**
 - Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle siirtyvä kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelu, jonka tavoitteet liittyvät myös työllisyydenhoitoon.
 - Myös kunnilla on työllisyyden hoitoon liittyviä tavoitteita ja ne järjestävät lakisääteisesti (kuntakokeilukunnat) ja yleisen toimialan puitteissa työllisyyspalveluita. Lisäksi ne vastaavat osin työmarkkinatuen rahoituksesta.
 - Myös kunnille vapaaehtoisena tehtävänä jäävän nuorten työpajatoiminnan yhtenä tavoitteena on parantaa nuoren valmiuksia päästä avoimille työmarkkinoille.

Toiminnan tavoitteet

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 1§

Lain tarkoitus

*Tässä laissa säädetään toimenpiteistä, joilla parannetaan pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön edellytyksiä **työllistyä avoimilla työmarkkinoilla sekä edistetään hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen ja työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamaan julkiseen työvoimapalveluun.** Laissa säädetään myös toimenpiteisiin osallistuvan henkilön oikeuksista ja velvollisuuksista.*

Nuorisolaki 13§

Nuorten työpajatoiminta

*Nuorten työpajatoiminnan tehtävänä on valmennuksen avulla **parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun.** Työpajatoiminnan tarkoituksena on **parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan.** Nuori valmentautuu tekemällä työtä tai työtoimintaa omien edellytystensä mukaan.*

Lisätietoa julkisten hankintojen neuvontayksikön sivuilta

Hyvinvointialueuudistus: UKK

Hyvinvointialueuudistus vaikuttaa monella tapaa myös hankintasopimukseen. Lue neuvontayksiköltä usein kysytyjä kysymyksiä ja vastauksiamme niihin.

www.hankinnat.fi

Työryhmä: Lainsäädäntöuudistusten vaikutukset työpajatoimintaan

OKM045:00/2022 KEHITTÄMINEN

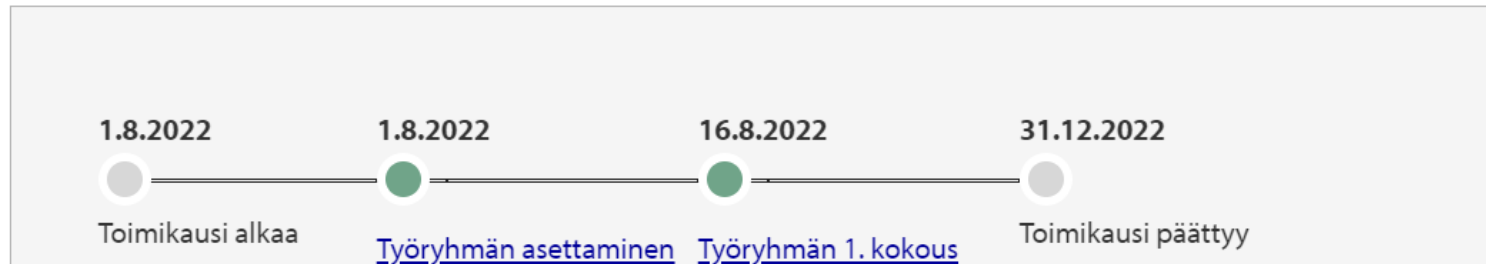

[Säädösvalmistelu ja
kehittäminen
valtioneuvostossa](#)

Eduskunta saa vastauksen edellytykseen, jonka se asetti mietinnössä StVM 16/2021 vp— HE 241/2020 vp. Valiokunnan lausumaehdotukset 7. Eduskunta edellyttää, että osana työpajojen seuranta hallitus arvioi työpajatoiminnan lainsäädännön uudistamisen tarvetta huomioiden eri hallinnonalojen lainsäädännön yhteensovittamisen siten, että työpajatoimintaa voidaan toteuttaa ja kehittää poikkihallinnollisesti joustavasti ja asiakaslähtöisesti.

Hankkeen eteneminen

[okm.fi/ hanke](https://okm.fi/hanke)

A close-up photograph of two people's feet running on a dark asphalt surface. The person on the left is wearing blue and yellow New Balance sneakers, while the person on the right is wearing black and white sneakers. The image is partially obscured by a dark blue, textured graphic element on the left side.

Kiitos.

Mari Ahonen-Walker
erityisasiantuntija

Hyvinvointi ja sivistys –yksikkö

050 452 6433

mari.ahonen-walker@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

KUNTIEN JA HYVINVOINTIALUEIDEN YHDYSPINTAFOORUMI

Syksyn teemat

- 23.09.2022 Johtaminen ja yhteistyörakenteet
- 28.10.2022 Työllisyyden hoidon yhdyspinnat
- 25.11.2022 Sivistyksen ja soten yhdyspinnat
- 16.12.2022 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Yhdyspintafoorumit toteutetaan perjantaisin
kello 9-11 KuntaTV:n kautta.